

До
Научното жури, определено със
заповед – 10-49/19.12.2012 г.
на Ректора на БСУ – гр. Бургас

С Т А Н О В И Щ Е

от проф. д-р Симеон Владимиров Тасев
професор по направление 3.6. право

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор” в БСУ,
към ЦЮН на БСУ по направление 3.6. право /Гражданско процесуално право
– 05.05.09/, обявен в ДВ бр.80 от 19.10.2012 год.

Единствен кандидат доц. д-р Силви Василев Чернев - ЦЮН

Уважаеми членове на научното жури,

I.1. Единственият кандидат в конкурса за професор доц. д-р Силви Василев Чернев, в съответствие с изискванията на чл. 29, ал.1, 3 и 4 на ЗРАСРБ е представил публикуван хабилитационен труд със заглавие „Заповедно производство”, изд. „Сиби”, 2012 г., 278 с. За участието в конкурса са представени и две студии: „Допустимост на касационното обжалване по новия Граждански процесуален кодекс на Република България”, изд. Сиела, С. 2009 г., в обем на 51 с. и „Производството по колективни искове”, сп. „Труд и право”, кн. 9 и 10, от 2008 г. Освен тях кандидатът има и участие в научни конференции на БСУ през 2010 и 2011 г. със статиите „Реформата в гражданското процесуално право в Република България” и „Адекватността на законодателната уредба на алтернативните способи за решаване на правни спорове – фактор за успешното им прилагане”.

Кандидатът е съавтор и на научно-приложен „Коментар на новия Граждански процесуален кодекс” – глава шеста, седма, осма и девета, общо 210 с., ИК „Труд и право”, С. 2008 г. Има и редица публикации в чужди издания и участия в международни форуми /вж. приложения списък/.

2. Учебна и други дейности.

В периода 2006-2012 г. кандидатът е титуляр на курс по Гражданско процесуално право /редовна и задочна форма на обучение/ в БСУ; в ПУ „Паисий Хилендарски” и в УНСС през 2010г. Освен това води курс по Арбитраж и медиация /редовна и задочна форма на обучение/ в БСУ, курс по Нотариално право в същите форми на обучение и курс по Основи на съдопроизводството – Магистърска програма по „Съдебни експертизи” на ЦТН при БСУ.

Ръководител е на кръжок по Гражданскоправни науки и процес със студенти от БСУ от 2010 г. и е организатор и ръководител на Междуниверситетски състезания по решаване на гражданскоправен казус, организирани от БСУ през 2010 и 2011 г. и други.

Има участие в научно-приложни програми и проекти на БСУ.

Кандидатът е и член на Специалния комитет за приложението на Конвенцията по международен търговски арбитраж /„Европейска конвенция за арбитраж”/ на ООН. Участвал е като арбитър по редица международни арбитражни дела – арбитраж ад хок и пред институционални арбитражи. Активно работи като арбитър и е председател на Арбитражния съд при Българската търговска промишлена палата. Участва като адвокат във високопрофилни граждански и търговски дела и като експерт по българско право в редица дела пред съдилища в САЩ. През периода 2007-2010 г- е изнасял лекции по проблемите на новия ГПК пред: съдии, адвокати, юрисконсулти и студенти.

Освен това, кандидатът е включен в листите на международни арбитражни съдилища на: Москва, Киев, Виена, Братислава, Будапеща, Варшава, Любляна, Букурещ. Бил е член на листата арбитри на Международния арбитражен център по Вашингтонската конвенция и на Специалния комитет на приложението на Европейската конвенция за международен търговски арбитраж.

Носител е на почетен знак за заслуги за Съюза на юристите в България в разпространението на правни знания – 2011 г.

Справката за приносните моменти към съответната научна област се отнася за периода, след придобиване на научното звание – „старши научен сътрудник втора степен” /„доцент”/.

II.1. Представеният монографичен труд „Заповедно производство”, на доц. д-р Силви Чернев, е първото в нашата правна доктрина оригинално, систематично и цялостно теоретично изследване на въпроси с изключително широко приложно поле.

Както е известно, институтът на „заповедното производство” беше въведен с действащия ГПК от 2008 г., след около 60 г. отсъствие от правната уредба. Трудът е разработен на основата на широк исторически и сравнително-правен анализ. В него са

изследвани отделните елементи на заповедното производство /чл.410-425 ГПК/ и техните връзки и взаимодействия. Направен е и анализ на резултатите от изследването и препоръки за усъвършенстване на правната уредба.

2. Обем и структура на труда. Като печатно издание трудът е в обем на 278 страници, включително и списък на използваната литература. Направени са 137 /119+18/ бележки под линия.

В структурно отношение книгата включва: въведение, четири части, съдържащи осем /девет - б.м./ глави, с точки и подточки.

В уводните бележки на труда във въведението е очертан неговият предмет. Монографичното изследване на „заповедното производство” като самостоятелен труд, следва правната уредба на издадения през 2009 г. „Коментар на ГПК” – глави: шеста, седма, осма и девета. След издаването на труда бяха направени няколко на брой законодателни изменения в уредбата, които засегнаха проблеми от особена важност. Освен това беше създадена и богата съдебна практика и излязоха от печат и научни публикации, които са взети под внимание от автора.

Още в уводната част на съчинението доц. д-р Силви Чернев дава характеристика на „заповедното производство”, като „съдебно производство в рамките на което при определени от закона предпоставки съдът разрешава да се пристъпи към принудително изпълнение спрямо едно вземане, заявено от кредитора като безспорно” /с.18,19/. Изтъкнато е, че специфичното за това производство е, че за да разреши започването на принудително изпълнение, съдът не прави пълноценна проверка за съществуването на вземането. Той се задоволява или само с твърдението на молителя /кредитор/ за наличието на такова вземане, или с проверка за наличието на вероятна основателност на твърдението, въз основа на едностранно представени от молителя документи, които не се подлагат на проверка по същество, с участието на длъжника.

По-нататък в тази част на изложението авторът изтъква, че заповедното производство има две основни разновидности: а/ самостоятелно заповедно производство и б/ заповедно производство, което се развива в рамките на започнал исков процес, при което при липса на оспорване от страна на ответника се стига до издаване на заповед за изпълнение. Посочено е, че много близки до втория вид са т.нар. „сумарни производства”, при които ответникът не е възразил срещу съдържащите се в исковата молба претенции. В тези случаи съдът постановява решение по същество на делото, което обуславя принудително изпълнение /чл. 239 – 240 ГПК/. Авторът поддържа, че различията между двата вида заповедни производства и между тях и така

наречените сумарни производства може да се търсят преди всичко по линия на правно-технически детайли. При заповедното производство от чист вид, кредиторът иска от съда направо издаване на заповед за изпълнение. В случай на възражение от страна на длъжника се проявява необходимост от започване на исков процес. За разлика от тях, при заповедните производства, в рамките на започнал исков процес, а така също и при сумарните производства се започва исков процес, в който при определени предпоставки се достига до издаване на заповед за изпълнение или до произнасянето на „сумарно решение“ /с.20/.

В следващите точки – 3,4 и 5 на част първа са разгледани обстойно въпроси за:

1. историческо развитие на уредбата на заповедното производство: а/ уредбата при действието на ЗГС /отм./, б/ уредбата по ГПК от 1952 г. /отм./, в/ уредбата по новия ГПК; 2. Заповедното производство в други правни системи; 3. Необходимост от заповедно производство в гражданския процес /вж. Регламент/ЕО/ 1896/2006/.

3. Част втора на труда се състои от четири глави, в които е направена обща характеристика на уредбата в обхват на заповедното производство и неговата субективна характеристика. Разгледани са производството по издаване на заповед за изпълнение и особеностите във връзка със заповедта на незабавно изпълнение. Изследвани са и въпроси, свързани с приключване на производството по издаване на заповед за изпълнение /с. 36-163/.

В глава първа на тази част е направено разграничение между заповедите за изпълнение по чл. 410 и чл. 418 ГПК. При заповедите по чл. 410 ГПК цената на иска поначало е основният критерий за обхвата на производството. Те се издават само въз основа на вербално изявление на заявителя и се връчват на длъжника от съда. При заповедите за незабавно изпълнение по чл. 418 ГПК, цената на иска не е критерий и за тяхното издаване е необходимо да се приложи и документ по смисъла на чл. 417 ГПК. Тези заповеди се предават на кредитора, който може да се обърне към съдебен изпълнител за започване на принудително изпълнение.

Във втората глава са разгледани въпроси, свързани с компетентните органи и страните в заповедното производство. Изследвани са проблеми във връзка с правоприемството, процесуланата субституция и солидарността /с.68-81/.

Глава трета е посветена същинските действия в производството по издаване на заповед за изпълнение и особеностите във връзка със заповедта за изпълнение /с. 82-138/.

Четвъртата глава на част втора обхваща въпроси, отнасящи се до приключване на производството по издаване на заповед за изпълнение и по-конкретно: а/ заповедта за изпълнение; б/ актове, които съдят произнася в заповедното производство; в/ правни последици на заповедта за изпълнение и г/ връчване на заповедта на длъжника /с. 138-163/.

Изложението и в тази част на монографията е всестранно, пълно и задълбочено.

4. В част трета на труда са изследвани въпроси, свързани със защитата на длъжника и кредитора във връзка със заповедното производство. В четирите глави на тази част, последователно е разгледана: а/ процесуалната защита, б/защитата срещу материалноправната незаконосъобразност на заповедта за изпълнение, в/ исковата защита на кредитора във връзка със заповедното производство г/ исковата защита на длъжника във връзка със заповедното производство /с. 164-258/.

В глава четвърта на тази част са разгледани проблеми, във връзка с обжалване на заповедта от страна на заявителя /кредитора/ по чл. 413 ГПК и от длъжника по чл. 414 ГПК. Изложението е подкрепено и със съдебна практика на ВКС и практика на отделни окръжни съдилища от страната. Специално внимание е отделено на защитата на длъжника при условията на чл. 423 ГПК. Разгледани са процесуалните характеристики на това производство и е изтъкнато, че макар и да е уредено като самостоятелно и функционално, то има обслужващ характер спрямо заповедното производство. Затова авторът основателно поддържа, че е неуместно същото да се развива пред въззивен съд, а действащата правна уредба и след измененията на чл. 423 ГПК е незадоволителна /с. 201, 202/.

Защитата срещу материалноправната незаконосъобразност на заповедта за изпълнение, е изследвана в глава пета на част трета. Разгледани са възражението по чл. 414 ГПК – неговото приложно поле, форма и съдържание, както и последиците на възражението срещу заповедта за изпълнение /чл. 419 и чл. 420 ГПК/.

Шестата глава на част трета анализира исковата защита на кредитора в заповедното производство – чл. 422 ГПК. Във връзка с исковата защита са разгледани: а/ специалните условия за предявяването на иска; б/ родовата и местна подсъдност, в/ последиците от приключил процес и г/ осъдителният иск на кредитора, пропуснал срока по чл. 422 ГПК /с. 223-251/.

В седмата глава на част трета са изследвани и редица въпроси, свързани с исковата защита на длъжника по чл. 424 ГПК. Направен е и анализ на съдебната практика /с. 253-255/.

5. С особена актуалност е част четвърта на труда – глава осма. В нея са направени подробни изводи от анализа на уредбата на заповедното производство и съдебната практика, основана на тази уредба. Съдържат се и препоръки за изменение и усъвършенстване на уредбата /с. 259-276/.

Първата констатация, която прави авторът е, че уредбата на заповедното производство по действащия ГПК не е задоволителна. При избора на принципните характеристики на уредбата законодателят е подхождал формално. Възприетият модел не е съобразен със „специфичните национални черти на участници в граждански оборот у нас” и с „нагласите на лицата, работещи от името на правоприлагащите органи”. Изтъкнато е също, че „при разработването на материята на заповедното производство законодателят изобщо не е държал сметка за природата на основни институти на процесуалното право като изпълнителна сила, сила на присъдено нещо и др.” /с. 263/. Във връзка с т.нар. заповед за незабавно изпълнение е допусната неравнопоставеност между субектите на материалното право. Посочени са и други слабости в уредбата, които се свеждат до третиране на заповедното производство като самостоятелно производство.

По-нататък в изложението е изтъкнато, че материята, свързана с таксуването в заповедното производство, също е неприемлива, а уредбата на исковата защита съдържа принципни недостатъци. Според автора неприемливо е окачествяването на иска по чл. 422 ГПК като установителен. Уредбата на иска по чл. 424 ГПК също търпи сериозни възражения, а формулировката на отделните текстове в института е непрецизна /с. 272-273/.

Посочено е също, че подлежи на преосмисляне и уредбата относно солидарността, изискуемостта на вземането – в случаите по чл. 410 ГПК, погасителната давност и др. /с. 273-275/.

В заключение е подчертано, че се налага „да се предприемат незабавни мерки за цялостно преосмисляне на уредбата на заповедното производство...” /с.275/.

Тази част на изложението, без съмнение също има значителен приносен характер.

III. 1. Представените от доц. д-р Силви Чернев: 1/ научен Коментар на новия Граждански процесуален кодекс – глави шест, седма, осма и девета /общо 210 стр./, ИК „Труд и право”, С. 2008 г.; 2/ студиите „Допустимост на касационно обжалване по новия ГПК”, Сиела, 2009 г., 51 стр. и „Производството по колективни иски”, сп. „Труд и право”, кн. 9 и 10, от 2008 г., 30 стр.; 3/ статиите „Реформата в гражданското

процесулно право в Република България”, том трети на БСУ, 2010 г. и „Адекватността на законодателната уредба на алтернативните способи за разрешаване на правни спорове – фактор за успешното им прилагане”, том втори на БСУ, 2011 г., също са на високо научно ниво, а двете статии на английски език, публикувани в чужбина през 2008 и 2010 г., обогатяват научното творчество на автора.

2. Учебната заетостта на доц. д-р Силви Чернев в ЦЮН при БСУ за периода 2009-2013 г. е общо 2186 часа, а в ПУ „Паисий Хилендарски” Юридически факултет – през периода 2007-2013г. по 384 часа, проведени като упражнения.

Доц. д-р Силви Чернев е високо уважаван университетски преподавател и изтъкнат специалист от практиката, с доказани постижения в своята област.

IV. Бележки и препоръки

При това цялостно систематично и задълбочено научно изследване на проблемите в монографията, студиите и статиите едва ли могат да се правят отделни бележки и такива нямам.

Позволявам си да предложа на автора – в новото издание на книгата да освободи от съдържанието ѝ отделни решения на окръжните съдилища. В част трета и част четвърта системата на отделните глави следва да бъде – пета, шеста, седма, осма и девета, за да се избегне повторението от част втора.

V. Заключение

Въз основа на изложеното смятам, че представените за участие в конкурса трудове на доц. д-р Силви Василев Чернев съдържат редица теоретични обобщения и решения на големи научни и научно приложими проблеми и представляват значителен оригинален принос в науката.

Положителната оценка за цялостната научно-изследователска и преподавателска работа на кандидата ми дават основание убедено да предложа на Факултетния съвет при ЦЮН, на основание чл. 29, ал. 1, 3 и 4 от ЗРАСРБ, чл. 60 от ППЗРАСРБ и чл. 68, ал. 1 от Правилника за развитието на академичния състав на БСУ – да направи предложение пред Академичния съвет на БСУ, да избере доц. д-р Силви Василев Чернев на академичната длъжност „Професор” по направление 3.6 Право /Гражданско процесула право/.

София, ЯНУАРИ 2013год.

Подпис:

/проф. д-р Симеон Тасев/